

[Pitzner.]

vedorganisationer skal kunne fastsætte Læretiden i forskellige Fag for tre Aar ad Gangen, forekommer de selvstændige næringsdrivende dog noget for eventyrligt. Det gælder ligeledes Bestemmelsen om, at de paagældende Fags Hovedorganisationer for Arbejdere og Arbejdsgivere skal give deres Tilslutning, for at Ministeren kan tillade, at Læretiden i et Fag udtrækkes et Aar udover de 4, der ellers ifølge Lovforslaget er Maksimum.

Og det samme gælder om Bestemmelsen i § 5 om procentvis Betaling til Lærlingene i 4de Aar fastsat efter udlærte Arbejders Aarsløn ved fuld Beskæftigelse, en Fastsættelse, som Ministeren foretager ved Lovens Ikrafttræden paa Grundlag af det statistiske Departements Oplysninger om Lønforholdene i de forskellige Fag; derefter skal Ministeren efter Forhandling med Fagets Organisationer fastsætte Procentsatsen for 3 Aar ad Gangen. Er der et Fag, hvor Statistisk Departement ikke har Grundlag for Aarslønnen, skal et Rigsdagsudvalg paa 8 Medlemmer bistaa Ministeren, men det er Ministeren, der bestemmer, hvad Lønnen skal være. For det eventuelle 5te Aars Vedkommende var den højtærede Minister noget ængstelig for, at det maaske var forkert, at der ikke stod noget i Lovforslaget om, at der burde være en højere Procentsats for dette Aar, men Ministeren udtalte derom, at ogsaa uden dette kan Ministeren tage det i Betragtning ved Fastsættelsen.

Der er en fundamental Forskel mellem det socialdemokratiske, muligen ogsaa det radikale Partis Syn og Haandværkeres og industridrivendes, jeg tør vel ogsaa sige Oppositionspartiernes og Handelens Syn paa Forholdet mellem Mester og Lærling. Vi, jeg siger for Kortheds Skyld: Haandværkere, holder for — selv om jeg ikke kan sige det for 99 pCt.s Vedkommende, saa dog for den langt overvejende Procentdel —, at Læreforholdet er en Sag mellem Mester og Lærling. Svendene har en berettiget Interesse i, at den udlærte kan aflægge en ordentlig Svendeproeve, og vi har fra vor Side — hermed mener jeg Fællesrepræsentationen — altid beredvilligt tilstaaet Svende Pladsen som Skuemester lig med Mestrene. Men i selve Oplærings-tiden er det Mesteren, der har hele Ansvaret og maa bære samtlige Omkostninger og Tab.

Og hvad Staten angaar, da har den gennem Direktøren for den tekniske Undervisning Tilsyn og Opsyn med de tekniske

Skoler for det Statstilskud, der sammen med Lærlingenes Skolepenge, som betales af Mesteren, og med Foreningernes Tilskud bærer disse Skoler. Dér har Staten sit Tilsyn, et Tilsyn, som, efter alt hvad der foreligger for mig, altid har været effektivt og tilfredsstillende saavel for Staten som for Erhvervene og for Skolerne. Desuden har Staten gennem forskellige Love, Fabrikloven o. s. v., og paa anden Maade et vist Tilsyn i hvert Fald med Lærestederne og kan, hvis der er Anledning dertil, skride ind.

I øvrigt har vi jo Voldgiftsparagraffen i den nugældende Lov, og selv om det, navnlig efter den højtærede Socialministers Syn paa Sagen, menes, at de unge Danske, som er i Lære, er et meget sart Materiale at arbejde med, vil jeg dog mene, at saa sarte er de ikke, at de ikke, hvis de mener sig forurettede, skulde kunne lukke Munden op og fremføre de Anker, de har mod det, der bliver sagt til dem eller gjort mod dem.

Og skulde vi saa ikke snart kunne blive fri for de mere eller mindre direkte eller let tilslørede Udtalelser om den Udbytning, der foregaar, den Fortjeneste, Mestrene har af at holde Lærlinge? Dette var den højtærede Minister ogsaa inde paa i sin Forelæggelsestale. Han udtalte bl. a., at der var særlig fire Henseender, hvori den nuværende Lov havde været uhensigtsmæssig; for det første med Hensyn til Læretidens Længde, for det andet med Hensyn til de enkelte Virksomheders mangelfulde Uddannelse af Lærlinge — medens der i Bemærkningerne til Lovforslaget adskillige Steder staar „enkelte Virksomheders“ mangelfulde Uddannelse, siger den højtærede Minister i sin Forelæggelsestale det langt videregaaende „de enkelte Virksomheders“ mangelfulde Uddannelse af Lærlingene, noget, der efter min Forstaaelse af dansk Sprogbrug maa omfatte dem alle sammen —, endvidere med Hensyn til Lærlingelønnens Beregning og Mangelen af fagligt Tilsyn med Lærlingenes Uddannelse.

Den højtærede Minister udtalte om Lærlingelønnen, at han vilde ikke finde det rimeligt at fastsætte Lønnen for de første 3 Aar, idet Mesterens Udbytte af Anvendelse af Lærlinge i Begyndelsen vil være meget vekslende. Ja, det har den højtærede Minister saa sandt Ret i. Men senere kom den højtærede Minister med en Udtalelse, som jeg egentlig synes ikke burde være fremsat, nemlig denne:

„Hvis Lærlingelønnen fastsættes saaledes“, som foreslaaet af Ministeren, „vil man antagelig samtidig tilskynde visse Læremestre til at oplære Lærlingen paa